

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та менеджменту
Кафедра економіки, підприємництва та туризму

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

ТВАРДОВСЬКОЇ ІРИНИ ЛЮДВИГІВНИ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

УДК 330.335.11.04

**«УДОСКОНАЛЕННЯ АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
АТ «ЖИТОМИРСЬКІ ЛАСОЦІ»**

Спеціальність 051 «Економіка»

Подається на здобуття освітнього ступеня магістра

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на
відповідне джерело

_____ Твардовська І.Л.

Керівник роботи:
к.е.н., доцент Бугайчук В.В.

_____

Житомир – 2023

Висновок кафедри економіки, підприємництва та туризму
за результатами попереднього захисту: кваліфікаційної роботи

допущена до захисту

Протокол засідання кафедри економіки, підприємництва та туризму
№ 9 від 18.12.2023р.

Завідувач кафедри економіки, підприємництва та туризму

д. е. н., професор
(науковий ступінь, вчене звання)

_____ (підпис)

Наталія ВАЛІНКЕВИЧ
(власне ім'я та прізвище)

«   » 12.2023 р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти Твардовська Ірина Людвигівна
(прізвище ,ім'я, по батькові)

захистив (ла) кваліфікаційну роботу з оцінкою:

сума балів за 100-бальною шкалою _____

за національною шкалою _____

Секретар ЕК
(науковий ступінь, вчене звання)

_____ (підпис)

Сніжана МУТАСОВА
(власне ім'я та прізвище)

АНОТАЦІЯ

Твардовська І.Л. «Удосконалення амортизаційної політики АТ «Житомирські ласощі»», ОС «Магістр», 051 «Економіка» Поліський національний університет, м. Житомир, 2023 р.

У дослідженні з'ясовано, що сутність економічної категорії «амортизація» слід розглядати як процес перенесення вартості основних засобів на вироблену продукцію або надану послугу. Встановлено, що на АТ «Житомирські ласощі» коефіцієнт зносу основних засобів досяг критичного рівня та незначні щорічні амортизаційні відрахування обмежують інвестиційний фонд підприємства щодо придбання інноваційних технологій та обладнання. Обґрунтовано, що для АТ «Житомирські ласощі» необхідно обрати прискорені методи нарахування амортизації, що надасть можливість оновити основні засоби та збільшити обсяги виробництва конкурентоспроможної продукції.

Ключові слова. Основні засоби, амортизація, прямолінійний метод, виробничий метод, методи прискореного нарахування.

Tvardovska I.L. «Improving the depreciation policy of JSC «Zhytomyr Lasoshchi»», OS «Master», 051 «Economics» Polissia National University, Zhytomyr, 2023.

The study revealed that the essence of the economic category «depreciation» should be considered as the process of transferring the cost of fixed assets to manufactured products or provided services. It was established that at JSC «Zhytomyr Lasoshchi» the coefficient of depreciation of fixed assets has reached a critical level and insignificant annual depreciation deductions limit the company's investment fund for the purchase of innovative technologies and equipment.

It is substantiated that for Zhytomyr Lasoshchi JSC it is necessary to choose accelerated methods of calculating depreciation, which will provide an opportunity to update fixed assets and increase the volume of production of competitive products.

Keywords. Fixed assets, depreciation, straight-line method, production method, accelerated accrual methods.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АМОРТИЗАЦІНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА	7
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ НА АТ «ЖИТОМИРСЬКІ ЛАСОЦІ»	15
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ АМОРТИЗАЦІЙНОЮ АТ «ЖИТОМИРСЬКІ ЛАСОЦІ»	УПРАВЛІННЯ ПОЛІТИКОЮ 24
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	33
ДОДАТКИ	37

ВСТУП

Постановка проблеми. Розвиток ринкових відносин визначає необхідність створення ефективного господарського механізму, який сприятиме підвищенню конкурентоспроможності підприємства та забезпечить його динамічний розвиток. Будь який суб'єкт господарювання може самостійно приймати рішення в рамках чинного законодавства. У той же час, у своїй діяльності підприємство піддається впливу макроекономічних факторів та зовнішнього середовища, і воно несе відповідальність перед державою, бізнес-партнерами та кінцевими споживачами своєї продукції чи послуг. Найважливішим елементом у веденні господарської діяльності є основні засоби. Вони необхідні для виробництва продукції та надання послуг. Від стану основних засобів, ефективності використання їх на виробництві залежить кількість продукції та її якість, а отже й прибуток який вона отримає. Основні засоби представляють собою ту частину активів підприємства, яка приймає участь у численних виробничих циклах та передає свою вартість на готовий продукт. Частина необоротних активів підприємства, таких як будівлі, споруди, машини та устаткування, є структурними елементами його виробничої бази, і саме через це вони отримали назву основних. Сучасне обстеження відтворення основного капіталу та амортизаційної політики в Україні показує, що оновлення основних засобів не відбувається на належному рівні. Це пояснюється відсутністю ініціатив та недосконалістю економічного механізму амортизації, який не сприяє належному відтворенню основних засобів.

Зміни в амортизаційній політиці торкаються не тільки підприємства, а й державних показників господарської діяльності. Збільшення амортизаційних відрахувань для підприємства означає створення умов для збільшення активності на ринку товарів та послуг. Це відбувається через зменшення оподаткування на прибуток на величину амортизаційних відрахувань та зростання загального грошового потоку. Для держави збільшення амортизаційних відрахувань означає зменшення доходів скарбниці. Раціональне впровадження амортизаційної

політики на підприємстві є ключовим аспектом його фінансового управління, що надає керівництву можливість розширювати виробництво, приділяти більше уваги соціально-економічному розвитку підприємства або створювати нові напрямки бізнесу.

Все це підтверджує важливість проблеми формування ефективної амортизаційної політики в Україні. Така політика повинна надавати кожному підприємству можливість вибрати найбільш вигідний режим відтворення основного капіталу та сприяти успішному розвитку всіх галузей національної економіки. Поряд з цим, нарахування амортизації необоротних активів, в тому числі основних засобів являється важливим інвестиційним ресурсом відновлення цих активів. В цьому полягає актуальність обраної теми дипломної роботи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Амортизації основних засобів присвячено багато праць таких дослідників як Бутинець Ф.Ф., Пилипенко І.І., Чижевська Л.В., Цал-Цалко Ю.С., Покропивний С.Ф., а також Гальчинський А.С., Рижков С.В., Сафронов Н.А.. Вони досліджують загальні питання, а Хотомлянський О.В., Колосок В.В., Пархоменко В.М. та багато інших розглядають амортизаційні відрахування детальніше на сторінках таких відомих кожного фінансисту, економісту, бухгалтеру журналах як “ Економіка України”, “Фінанси України”, “Бухгалтерський облік та аудит”. В наш час в Україні інвестиційна роль амортизації не виконується в повному обсязі в наслідок неузгодженості фінансових, податкових та інвестиційних аспектів амортизаційної політики у чинному законодавстві. Підпорядкованість амортизаційної системи включно в податковому законодавстві, викликає зменшення інвестицій в економіку країни через ряд причин. Важливість зазначених проблем, необхідність удосконалення амортизаційної політики на АТ «Житомирські ласощі» і обумовило вибір теми магістерського дослідження, об’єкт, предмет, мету, завдання та основні напрямки дослідження.

Метою написання магістерського дослідження є розробка теоретичних і практичних рекомендацій щодо вдосконалення амортизаційної політики

підприємства. Виходячи з цього задачами дослідження є : дослідити теоретичні основи формування амортизаційної політики на підприємстві; провести оцінку амортизації основних засобів на АТ «Житомирські ласощі»; охарактеризувати ефективність відтворення та використання основних засобів; обґрунтувати основні напрями вдосконалення амортизаційної політики підприємства.

Об'єктом дослідження є удосконалення амортизаційної політики на АТ «Житомирські ласощі». Предметом дослідження є обґрунтування теоретичних, методичних та практичних рекомендацій удосконалення амортизаційної політики на АТ «Житомирські ласощі».

Результати кваліфікаційного дослідження опубліковано у статті «Управління інноваціями на підприємстві» в електронному журналі з економічних наук «Економіка та суспільств», який має фахову реєстрацію категорії «Б».

Методи дослідження. Теоретичні та методичні основи кваліфікаційної роботи ґрунтуються на фундаментальних положеннях сучасної економічної науки, загальних методах наукового пізнання та теорії фінансово-економічного аналізу, а також на працях вітчизняних та зарубіжних науковців, які досліджують актуальні питання амортизаційної політики. У даній роботі були використані різноманітні методи. Діалектичний метод використовувався для розкриття економічної сутності амортизації та зносу основних фондів. Історичний метод застосовувався для вивчення генезису теорії амортизації. Системно-структурний та абстрактно-логічний методи допомагали визначити послідовність формування амортизаційної політики підприємства. Порівняльний метод застосовувався для аналізу ефективності різних методів амортизації, а економіко-математичний метод використовувався для розрахунків амортизації.

Інформаційною базою дослідження базується на законодавчих та нормативно-правових актах, прийнятих Верховною Радою та Кабінетом Міністрів України.

Структура кваліфікаційної роботи включає вступ, три розділи, висновки, додатки і список використаної літератури. Основний обсяг роботи становить 30 сторінки і включає 6 рисунків і 12 таблиці. Список використаних літературних джерел складається з 40 найменувань і розташований на 3 сторінках. Робота має 19 додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ АМОРТИЗАЦІЙНОЮ ПОЛІТИКОЮ ПІДПРИЄМСТВА

У розвинених країнах реформування системи амортизації широко використовується як один із ключових інструментів для стимулювання інвестиційної діяльності. Під час серйозних економічних криз важливою стала нова амортизаційна політика, яка спрямована на створення найбільш сприятливих та рівноцінних умов для суб'єктів господарювання. Ця політика спрямована на забезпечення процесу простого відтворення основних виробничих і невиробничих засобів, переважно на основі якісно нових техніко-технологічних рішень. Класифікація виробничих засобів на підприємстві за групами основних виробничих засобів та їх невиробничого призначення дозволяє продемонструвати склад основних засобів за активною і пасивною частиною та поділ їх на групи – будівлі, споруди, механізми тощо (рис. 1.1).

Рис. 1.1. Класифікація виробничих засобів, які піддаються амортизації
Джерело: узагальнено за джерелом [14].

Засоби праці та предмети праці об'єднуються в засоби виробництва. Засоби праці є складовою частиною засобів виробництва, які беруть участь у формуванні продукту протягом кількох виробничих циклів. Протягом одного виробничого циклу вони втрачають певну частину своєї вартості, але зберігають свою споживчу вартість та натуральну форму.

Стандарт бухгалтерського обліку № 7 визначає основні засоби як матеріальні активи, які підприємство утримує для використання в процесі виробництва, постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій. Тривалість їхнього очікуваного строку корисного використання (експлуатації) перевищує один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік). Основні засоби представляють собою сукупність матеріальних цінностей, що існують у натуральній формі протягом тривалого часу як у сфері матеріального виробництва, так і в невиробничій сфері [6]. Згідно з ПСБО, основні засоби поділяються на групи, які зображені на рис. 1.2.

Рис. 1.2. Групи основних засобів для піддаються амортизації
Джерело: узагальнено за джерелом [17, с. 115].

Відповідно до пп.8.2.1. п.8.2. ст.8 Закону України «Про оподаткування

прибутку підприємств» [12, с.50], під терміном «основні засоби» слід розуміти матеріальні цінності, які використовуються у господарській діяльності платника податку протягом періоду, що перевищує 365 календарних днів з дати введення в експлуатацію таких матеріальних цінностей. Вартість цих засобів повинна перевищувати 1000 гривень і поступово зменшуватися через фізичний або моральний знос. Неперервний виробничий процес вимагає постійного оновлення фізично виснажених і технічно застарілих основних засобів (дод. А).

Для відновлення основних засобів необхідно поетапно компенсувати їх вартість за допомогою проведення амортизаційних відрахувань, або іншими словами, за допомогою процесу амортизації. В основі слова “амортизація” лежить латинське слово *mors* (*mortis*), що означає смерть. У подальшому від цього кореня утворилося французьке *amortir* – умертвляти та німецьке – *amortization* – погашення. Спочатку воно означало акт вилучення майна з цивільного обігу у власність церкви. У подальшому під амортизацією стали розуміти процес погашення боргових зобов'язань і лише з розвитком промислового капіталу в термін “амортизація” стали вкладати сьогоднішній зміст [2, с. 2].

Амортизація представляє собою систематичний розподіл вартості необоротних активів протягом періоду їх корисного використання чи експлуатації. Одні вчені стверджують, що амортизація – процес поступового перенесення основних фондів по мірі зносу на виготовлену продукцію, її конвертація в грошову форму та накопичення фінансових результатів з метою подальшого відтворення основних фондів. Інші вважають, амортизацію як грошове відтворення частини вартості основних фондів [14, 31, 35].

В Україні так як і в країнах з розвинутою ринковою економікою підприємствам дається право самим, виходячи з свого фінансового стану, визначати метод нарахування амортизації. Амортизаційні відрахування розглядаються як значущий ресурс фінансування та є предметом державної стратегії, що знайшло своє втілення зокрема в: концепція амортизаційної політики

яка схвалена Указом Президента України від 07.03.2001р. № 169/2001; в проекті Закону України «Про амортизацію»; в новому Господарському кодексі України.

Амортизація представляє собою етапне розподіл економічної вартості основних засобів протягом їхнього фізичного зносу, що здійснюється поетапно залежно від виробництва продукції чи надання послуг. Основною метою амортизації є накопичення фінансових ресурсів для забезпечення майбутнього відновлення, виготовлення та оновлення основних засобів. У практиці господарювання використовуються різні методи амортизації, такі як прямолінійний (рівномірний), дегресивний, прогресивний та виробничий (рис. 1.3).

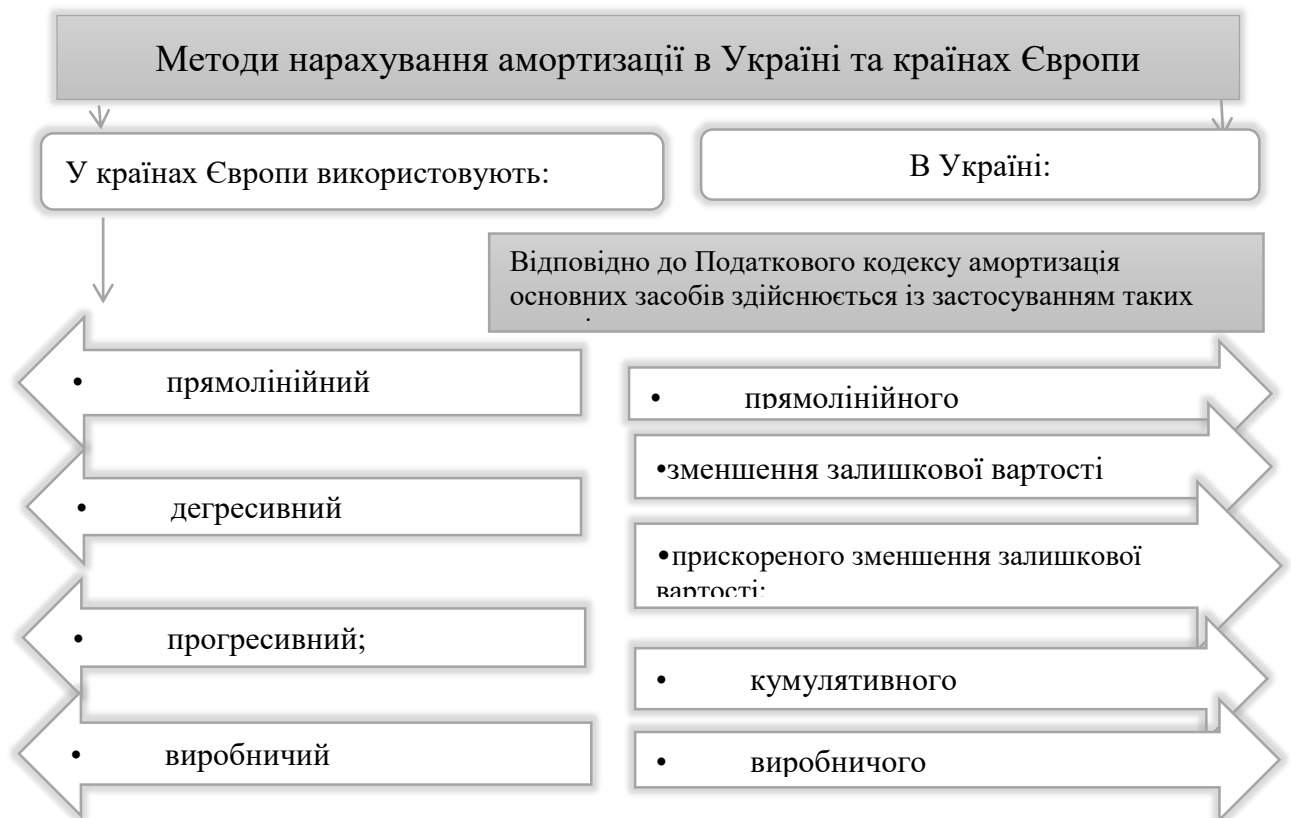

Рис. 1.3. Основні засоби, які піддаються амортизації
Джерело: узагальнено за джерелом [29].

Відповідно до податкового кодексу, амортизація основних засобів проводиться шляхом використання наступних методів: прямолінійного; зменшення залишкової вартості (геометрично-дегресивного методу); прискореного зменшення залишкової вартості; кумулятивного; виробничого.

Для розрахунку амортизації, компанія повинна визначити ліквідаційну вартість, термін корисного використання об'єкта та метод нарахування амортизації для кожного об'єкта основних засобів. Ліквідаційна вартість означає суму коштів або вартість інших активів, яку компанія очікує одержати від реалізації (ліквідації) необоротних активів після закінчення строку їх корисного використання, за відрахуванням витрат, пов'язаних із продажем (ліквідацією).

У реальній практиці може бути важко або навіть неможливо точно визначити ліквідаційну вартість основних засобів. У випадках, коли визначення ліквідаційної вартості об'єкта ускладнене або неможливе, або коли ця вартість є незначною, зазвичай приймається припущення, що ліквідаційна вартість об'єкта дорівнює нулю.

Термін корисного використання об'єкта визначає очікуваний період часу, протягом якого необоротні активи будуть використовуватися підприємством або за допомогою їх використання буде виготовлено (виконано) очікуваний обсяг продукції (робіт, послуг) підприємства. На практиці встановлення точного терміну корисної експлуатації в момент визнання об'єкта активом, тобто при його отриманні, а не при введенні в експлуатацію, може бути досить складним завданням.

Саме підприємство визначає термін корисного використання, враховуючи такі аспекти:

- очікуване використання об'єкта підприємством, з урахуванням його потужності або продуктивності;
- – прогнозований фізичний та моральний знос. Наявність правових або подібних обмежень на використання активу, таких як закінчення терміну оренди цього активу.

На сьогодні не існує чітких правил чи рекомендацій щодо вибору оптимального методу амортизації, який підходив би для різних підприємств з різними організаційно-правовими формами та у різних галузях, а також для різних об'єктів основних засобів та методів їх використання.

Початок нарахування амортизації відбувається з наступного місяця після того, як об'єкт основних засобів став придатним для корисного використання. Прекращення нарахування амортизації відбувається з початком наступного місяця після виведення об'єкта основних засобів.

Сума нарахованої амортизації відображається як збільшення витрат підприємства та зносу необоротних активів для всіх підприємств. Згідно із Законом України «Про оподаткування прибутку підприємств» [31], вартість та норми амортизації визначаються у відсотках від балансової вартості кожної групи основних засобів на початок звітного (податкового) періоду. Ці норми становлять: група 1 – невизначено, група – 6,67 відсотків, група 5 - 10 відсотків, група 4 - 50 відсотків. Максимально можливі норми амортизації для груп основних засобів та інших необоротних активів представлено в додатку А1.

Амортизація представляє собою систематичний розподіл вартості основних засобів, що підлягають амортизації, протягом періоду їх корисного використання або експлуатації. Грошовим виразом амортизації є сума амортизаційних відрахувань, які визначаються відповідно до ступеня зносу основних фондів [31].

Амортизаційні відрахування входять до складу поточних витрат на виробництво продукції і складають частину собівартості. Вони відіграють ключову роль в економічному механізмі, забезпечуючи формування фондів для повного відновлення основних фондів, які вийшли з ладу після закінчення їхнього терміну служби (для простого відтворення), а також для накопичення коштів для розширеного відтворення. Підприємство має можливість використовувати норми та методи нарахування амортизації основних засобів, які передбачені податковим законодавством.

Висновок до розділу 1

Амортизація представляє собою етапне розподіл економічної вартості основних засобів протягом їхнього фізичного зносу, що здійснюється поетапно залежно від виробництва продукції чи надання послуг. Основною метою

амортизації є накопичення фінансових ресурсів для забезпечення майбутнього відновлення, виготовлення та оновлення основних засобів. Відповідно до податкового кодексу, амортизація основних засобів проводиться шляхом використання наступних методів: прямолінійного; зменшення залишкової вартості (геометрично-дегресивного методу); прискореного зменшення залишкової вартості; кумулятивного; виробничого. Амортизаційні відрахування відіграють ключову роль в економічному механізмі, забезпечуючи формування фондів для повного відновлення основних фондів, які вийшли з ладу після закінчення їхнього терміну служби (для простого відтворення).

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ НА АТ «ЖИТОМИРСЬКІ ЛАСОЦІ»

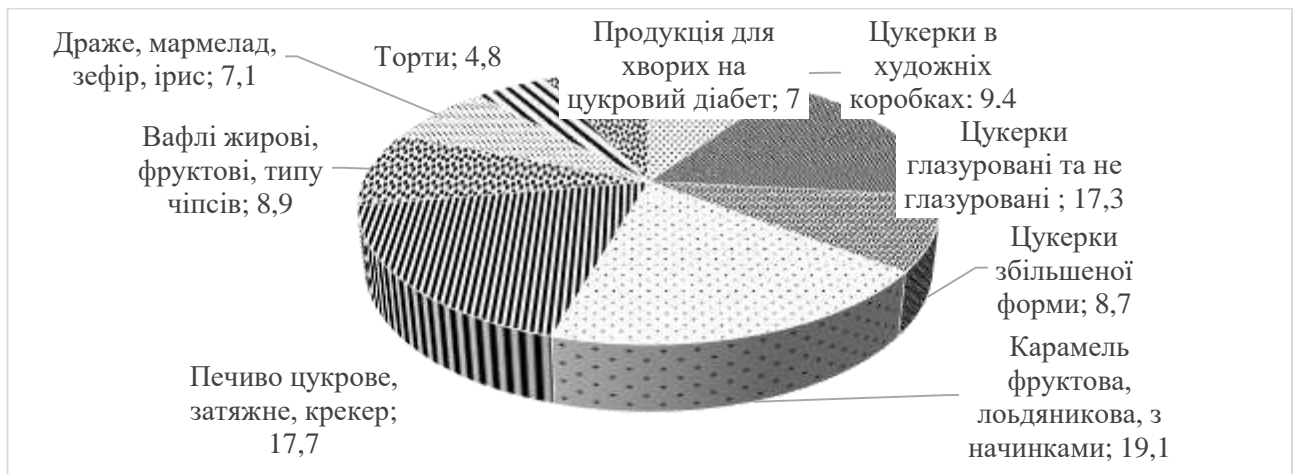
АТ «Житомирські ласоці» є виробничим підприємством. Основною метою діяльності АТ «Житомирські ласоці» є виробництво конкурентоспроможної продукції, виконання робіт і надання послуг є основною діяльністю Акціонерного товариства (АТ) «Житомирські ласоці». Ця діяльність спрямована на задоволення потреб як українських, так і іноземних юридичних та фізичних осіб. Крім того, підприємство прагне задовольняти соціально-економічні інтереси своїх засновників, акціонерів і членів трудового колективу за рахунок отриманого прибутку. Засновниками АТ «Житомирські ласоці» є члени трудового колективу підприємства, які мають розподілені між собою акції. Загалом, товариство налічує 1160 акціонерів, серед яких є фізичні особи - працівники фабрики, пенсіонери підприємства, а також члени сімей працівників підприємства, а також юридична особа - американське підприємство «Cobisco Union Ins.»)

Згідно зі Статутом Акціонерного товариства (АТ) «Житомирські ласоці», основною сферою діяльності підприємства є виробництво кондитерських виробів, оптова та роздрібна торгівля продукцією підприємства, надання різних послуг, таких як транспортні, будівельні, ремонтні, посередницькі, маркетингові, лізингові, інформаційні послуги. Підприємство також займається відкриттям та експлуатацією власних, фірмових, оптово-роздрібних магазинів і здійснює комерційну та зовнішньоекономічну діяльність ту порядку, встановленому законодавством України.

Організаційно-управлінська структура АТ «Житомирські ласоці» є лінійно-функціональною та засвідчує про взаємоузгодженість роботи всіх підрозділів, головними завданнями яких є виробництво високоякісної кондитерської продукції (дод. Б).

У структурі товарної продукції АТ «Житомирські ласощі» за 2020-2022 рр. переважає карамель фруктовая, льодяникова, з начинками – 19,1%, печиво цукрове, затижне і крекер – 17,7%, цукерки глазуровані та не глазуровані – 17,3 %. Близько 7% всього товарного асортименту складає печиво для хворих на цукровий діабет (рис. 2.1). Доцільно відмітити, що у групу продукції за номенлатурою – печиво, входить також печиво, яке додається до сухпайків військовим. Таке печиво має високі смакові якості та значний термін зберігання.

Рис. 2.1. Структура товарної продукції АТ «Житомирські ласощі» у середньому за 2020-2022 рр.

Джерело: побудовано за даними АТ «Житомирські ласощі».

За додатком Б1 видно, що за 2020-2022 рр. по підприємству обсяги виробництва продукції зросли на 136209 тис. грн, майже на третину. Збільшення виробництва кондитерки спостерігається за всією номенклатурою, проте найбільше зростання виявлено за цукерками глазурованными і карамельками. Такі види продукції мають підвищений попит споживачів на ринку кондитерської продукції. Вона смачна та має доступну ціну для українського споживача.

Зростання виробництва продукції забезпечується використання виробничих ресурсів. За 2020-2022 рр. АТ «Житомирські ласощі» зменшило величину власного капіталу на 37091 тис. грн., що сприяло зростанню загальної вартості майна на 261370 тис. грн., або майже у два рази (табл. 2.1). Проте, на підприємстві зменшилася сума основних засобів на 40512,0 тис. грн, а вартість

оборотних засобів зросла на 239016 тис. грн. Така ситуація пояснюється нарощуванням сировини для збільшення виробництва продукції.

Водночас, робочий капітал зменшився на 11970 тис. грн і означає, що у підприємства зросли поточні зобов'язання. Коефіцієнт зносу є досить значним – 0,65, фондоозброєність працівників за зменшення чисельності на 20 осіб зменшилася на 51,6 тис. грн. За даними додатку Б2 фондоддача зросла на 1,5 пункти, а коефіцієнт обороту оборотних засобів зменшився на 1,0. Загалом норма прибутку знизилася на 3,1 пункти.

Таблиця 2.1

Рівень забезпеченості виробничими ресурсами АТ «Житомирські ласощі»

Показник	2020 р	2021 р.	2022 р.	2022 р. до 2021р.	
				+/-	%
Власний капітал, тис. грн	159526,0	1545412,0	122435,0	-37091,0	76,7
Загальна вартість майна, тис. грн	318936,0	414141,0	580306,0	261370	182,0
Середня вартість основних засобів, тис. грн	169474,0	141557,0	128962,0	-40512,0	76,1
Середня вартість оборотних засобів, тис. грн	125732,0	221458,0	364748,0	239016,0	290,1
Робочий капітал, тис. грн	7985	6793	-3965,0	-11970,0	-
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,58	0,62	0,65	0,07	112,1
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	714	703	694	-20	97,2
Фондоозброєність, тис. грн	237,4	201,4	185,8	-51,6	78,3

Джерело: розраховано за даними АТ «Житомирські ласощі».

Таким чином, на підприємстві спостерігається надактивне використання наявних основних засобів, які мають високий рівень зносу та виникає необхідність їх оновлення. Про це засвідчує також і зростання продуктивності праці на 207,2 тис. грн на 1 працівника (дод. Б3). За таблицею 2.2. на АТ «Житомирські ласощі» частка основних засобів у 2022 р. в порівнянні з 2022 р знизилася на 25,7 % та складає лише 21,8 %.

Таблиця 2.2

Склад і структура майна підприємства в ЗАТ «Житомирські ласощі», тис. грн

Показники	2020р		2021 р.		2022р.	
	сума млн. грн.	частка, %	сума млн. грн	частка, %	сума млн. грн	частка, %
Разом майна підприємства	318,9	100	414,1	100	580,3	100
Основні засоби та інші позаоборотні активи	151,5	47,5	138,6	33,5	126,4	21,8
Оборотні кошти	167,4	52,5	275,5	66,5	453,9	78,2

Джерело: розраховано за даними АТ «Житомирські ласощі».

Із збільшенням оборотного капіталу змінилися його структура на підприємстві, і питома вага основних засобів зменшилася на 25,7%, а питома вага оборотних зросла на такий же відсоток. За додатком Б4 видно, що на підприємстві виникла проблема із джерелами формування капіталу. Розмір власного капіталу у 2022 р. зменшився на 28,9 пункти структури, а поточні зобов'язання зростають. Підприємству треба негайно приймати рішення щодо поповнення джерел формування. На АТ «Житомирські ласощі» за 2020-2022 рр. на 94 % надходження доходів суб'єкта господарювання формувались від продажу продукції або послуг. Загальний обсяг доходів становить 431,9 млн.грн., а чистий дохід – 406,0 тис.грн (дод. Б5).

Загалом, фінансовий стан підприємства характеризується показниками, наведеними в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Фінансові результати діяльності фондів АТ «Житомирські ласощі»

Показник	2020 р	2021 р.	2022 р.	2022 р. до 2020 р	
				+ / -	%
Чистий дохід підприємства, тис. грн.	269816,0	263023,0	406025,0	136209	150,5
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	271517,0	223664,0	350309,0	78792	129,0
Валовий прибуток (збиток) від реалізації продукції, тис. грн	-1701,0	39359,0	55716,0	57417	-

Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн	-27572,0	-15978,0	7514,0	35086	-
Фінансовий результат від звичайної діяльності, тис. грн	-1701,0	39359,0	55716,0	57417	-
Фінансовий результат від діяльності до оподаткування, тис. грн	12620,0	740,0	5967,0	-6653	47,3
Чистий фінансовий результат (прибуток, збиток), тис. грн	12340,0	682,0	4893,0	-7447	39,7

Джерело: розраховано за даними АТ «Житомирські ласощі».

За даними таблиці 2.3 чистий дохід від реалізації має тенденцію до зростання на 50,5%. Проте, чистий прибуток мав тенденцію до зниження на 47,3% (або на 7447 тис. грн), на що вплинуло зростання собівартості на 29,0%.

Фінансовий стан компанії відображає його здатність вчасно робити платежі та виплачувати борги, ефективно фінансувати свою діяльність і бізнес-плани, а також утримувати прибутковість.

Аналізуючи стан активів Акціонерного товариства (АТ) "Житомирські ласощі", слід звертати увагу на ліквідність балансу, яка вказує на можливість швидкої мобілізації власних коштів для своєчасної та повної сплати боргів, таких як позики та кредиторська заборгованість. Ліквідність підприємства ретельно проаналізована у процесі оцінки фінансового стану у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Аналіз фінансового стану в АТ «Житомирські ласощі»

Показники	Нормативне значення	2020р	2021р	2022р	2022. +,- до 2020 р.
Аналіз майнового стану підприємства					
Коефіцієнт зносу основних засобів	зменшення	0,58	0,62	0,65	+0,07
Аналіз ліквідності підприємства					
Коефіцієнт покриття	> 0,1	5,23	4,18	3,44	- 1,79
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,6 – 0,8	0,60	0,46	0,40	-0,20
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	> 0 збільшення	0,20	0,16	0,14	-0,06
Чистий капітал (тис. грн.)	> 0 збільшення	576,5	610,0	670,3	93,8
Аналіз платоспроможності (фінансової стійкості) підприємства					
Коефіцієнт платоспроможності (автономії)	> 0,5	0,84	0,79	0,75	- 1,79
Коефіцієнт фінансування	< 1 збільшення	0,18	0,25	0,34	-0,20

Коефіцієнт власними засобами	забезпеченості оборотними	> 0,1	4,23	3,14	2,44	-0,06
Коефіцієнт власного капіталу	маневреності	> 0 збільшення	0,78	0,79	0,82	93,8
Аналіз рентабельності підприємства						
Коефіцієнт активів	рентабельності	> 0 збільшення	0,11	0,17	0,22	0,11
Коефіцієнт власного капіталу	рентабельності	> 0 збільшення	0,13	0,18	0,27	0,14
Коефіцієнт діяльності	рентабельності	> 0 збільшення	0,09	0,08	0,08	- 0,01
Коефіцієнт продукції	рентабельності	> 0 збільшення	0,12	0,12	0,12	-

Джерело: розраховано за даними АТ «Житомирські ласощі».

Наразі на підприємстві спостерігається зниження показників його ліквідності, про що засвідчує зменшення високоліквідних активів. Зниження коефіцієнта фінансової стійкості вказує на зростання періоду погашення боргових зобов'язань підприємством. Тимчасовим явищем є зростання показників рентабельності. Така ситуація пояснюється позитивним фінансовим станом підприємства минулих років. Втім суб'єкт господарювання вимиває накопичені фінансові ресурси і в майбутньому, якщо не прийняти міри щодо поповнення основних засобів та введення у виробництво інноваційного обладнання, то підприємство буде збитковим.

Загальна характеристика операційних витрат за елементами на АТ «Житомирські ласощі» вказує на їх зростання на 50,7 млн. грн (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

**Характеристика операційних витрат за елементами
АТ «Житомирські ласощі»**

	2020 р.		2021 р.		2022 р.		2022 р. до 2020 р.	
	млн грн	%	млн грн	%	млн грн	%	+,- млн грн	%
Матеріальні затрати виробництва	31,2	15,5	53,7	26,9	86,3	34,2	55,1	18,7
Витрати на оплату праці	88,4	43,9	91,0	45,6	103,0	40,9	14,6	- 3,0
Відрахування на соціальні заходи	17,7	8,7	17,9	9,0	20,4	8,1	2,7	-0,6
Амортизація	42,7	21,2	13,5	6,7	11,7	4,6	-31,0	-16,6

Інші операційні витрати	21,4	10,7	23,5	11,8	30,7	12,2	9,3	1,5
Разом	201,4	100	199,6	100,0	252,1	100,0	50,7	0

Джерело: розраховано за даними АТ «Житомирські ласощі».

Такі зміни відбулися в зв'язку з збільшенням матеріальних затрат на 55,1 млн. грн., витрат на оплату праці на 14,6 млн. грн., відрахувань на соц. заходи на 2,7 млн. грн., та інші операційні витрати на 9,3 млн. грн.. Водночас, зменшення суми амортизаційних витрат складало на 31,0 млн. грн.

Щорічне зменшення суми амортизаційних витрат негативно впливає на придбання основних засобів на підприємстві. Наявність, рух і динаміка основних на АТ «Житомирські ласощі» за 2022 р. доводить, що за рахунок значного зносу основних засобів вартість промислово-виробничих основні засобів зменшилася на 10857 тис. грн, в т.ч. їх активної частини на 8190 тис. грн. (дод. Б6). Найвищу частку у складі основних засобів займали промислово-виробничі основні засоби 96,6 і 96,3 %%, відповідно на початок і кінець року 2022 р.

Зменшення вартості промислово-виробничих основних засобів, за даними додатку Б7, фондоозброєність у підприємстві зменшилася на 25,0 тис.грн, або на 6,3%, технічна озброєність праці на 2,0 тис.грн, або на 5,3%, але є позитивним те, що продуктивність праці зросла на 22,5 %.

Проте, зростання продуктивності праці на АТ «Житомирські ласощі» із року в рік буде зменшуватися за рахунок високого рівня зносу основних засобів та зниження коефіцієнта їх придатності (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

**Показники руху та технічного стану основних засобів
АТ «Житомирські ласощі»**

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2022 р. +;- 2020 р.
Коефіцієнт зносу на початок року	0,46	0,58	0,62	+0,16
Коефіцієнт зносу на кінець року	0,58	0,62	0,65	+0,07
Коефіцієнт придатності	0,54	0,42	0,48	-

Коефіцієнт оновлення	1,0	0,5	0,04	-0,06
Коефіцієнт вибуття	0,2	0,5	0,9	+0,7
Коефіцієнт реальної вартості основних засобів	0,8	0,6	0,6	-

Джерело: розраховано за даними АТ «Житомирські ласощі».

Важливе значення на підприємстві відводиться термінам експлуатації окремих видів основних засобів (табл. 2.7).

Згідно з інформацією в таблиці, середній строк служби основних засобів на підприємстві становить 5 років $((1,5 \times 117) + (5 \times 104) + (11 \times 44) + (19 \times 10)) / 275$.

В цьому випадку найбільший вплив мають основні засоби, які використовуються протягом не більше 3 років (42,5%). Також значима частка припадає на основні засоби з терміном використання від 3 до 7 років, яка становить 37,8%.

Таблиця 2.7

**Терміни використання основних засобів за видами на
АТ «Житомирські ласощі»**

Вид основних засобів	Одиниці виміру	Термін використання, років				Разом
		до 3	3-7	7-15	понад 15	
Машини і обладнання	од.	17	9	3	1	30
Транспортні засоби	од.	10	24	4	-	38
Інструменти, прилади, інвентар та інше	од.	67	49	24	-	140
Інші основні засоби	од.	23	22	13	9	67
Разом	од.	117	104	44	10	275
Питома вага	%	42,5	37,8	16,0	3,6	100,0

Джерело: розраховано за даними АТ «Житомирські ласощі».

Під час аналізу технічного стану основних засобів перевіряється відповідність виконання плану щодо впровадження нової техніки, введення в дію нових об'єктів та проведення ремонту основних засобів. Також визначається частка прогресивного обладнання в межах загальної його

кількості та для кожної групи машин і обладнання, а також частка автоматизованого обладнання тощо.

В таблиці 2.8 проаналізуємо формування амортизаційного фонду в АТ «Житомирські ласощі».

Таблиця 2.8

Амортизаційні відрахування АТ «Житомирські ласощі», тис. грн

Об'єкти нарахування амортизації	2020р	2021р	2022р	2022 р. до 2020 р.	
				+,-	в %
Основні засоби	42717	13485	11688	-31029	-72,6
Нематеріальні активи	4.0	4.0	4.0	-	-
Разом	42721	13489	11692	-31029	-72,6

Джерело: розраховано за даними АТ «Житомирські ласощі».

Таким чином, амортизаційні відрахування у 2022 р. в порівнянні з 2020 р. зменшилися на 31029 тис.грн, або на 72,6 % . Таке суттєве зменшення відбулося за рахунок вибуття (списання) основних засобів. Амортизаційний фонд в підприємстві використовується на просте і розширене відтворення, тобто на проведення поточних і капітальних ремонтів та придбання основних засобів. Відновлення та збільшення результативності використання основних активів має значний вплив на фінансове положення підприємства та конкурентоспроможність його продукції на ринку. Таким чином, в умовах сучасних економічних і політичних процесів актуалізується оновлення основного капіталу, що стає ключовим елементом техніко-технологічного процесу підприємства. Однією з умов економічного розвитку країни є реалізація ефективної та прогресивної амортизаційної політики, включеної в інвестиційну та загальну фінансово-економічну стратегію, яка сприятиме результативному відтворенню основного капіталу. Саме амортизаційна політика має створювати сприятливі умови для активізації процесу оновлення основного капіталу, сприяти зміцненню фінансової стійкості підприємств, їхній інноваційній спрямованості та виступати інструментом для забезпечення взаємозв'язку

підприємницьких та загальнодержавних економічних інтересів у галузі науково-технічного прогресу.

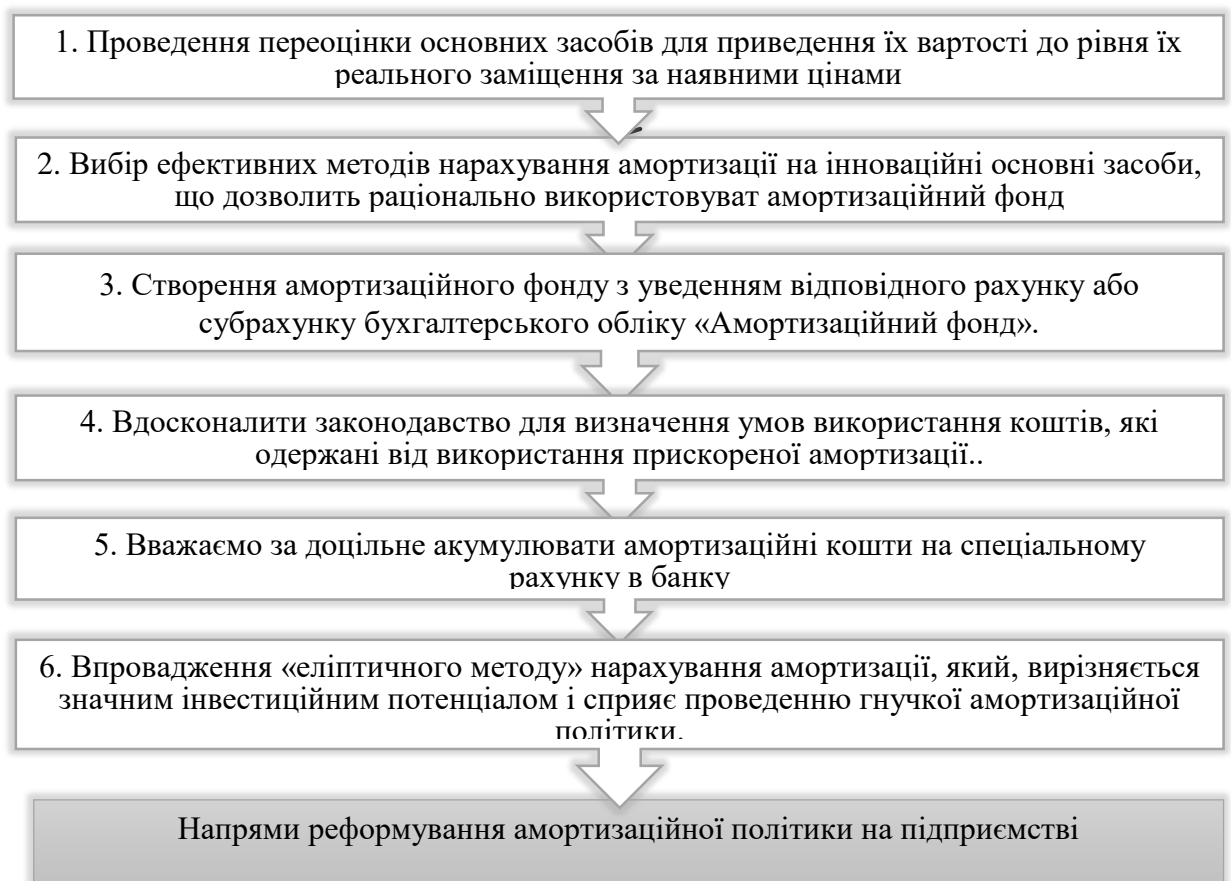
Висновки до розділу 2

За 2020-2022 рр. на АТ «Житомирські ласощі» обсяги виробництва продукції зросли на 136209 тис. грн, майже на третину. Як результат чистий дохід від реалізації мав тенденцію до зростання на 50,5%. Проте, чистий прибуток мав тенденцію до зниження на 47,3% (або на 7447 тис. грн), на що вплинуло зростання собівартості на 29,0%. Водночас, на підприємстві спостерігається надактивне використання наявних основних засобів, які мають високий рівень зносу та виникає необхідність їх оновлення. Сума амортизаційних відрахувань у 2022 р. в порівнянні з 2020 р. зменшилися на 31029 тис.грн, або на 72,6 %. Таке суттєве зменшення відбулося за рахунок вибуття (списання) основних засобів. Виникає необхідність удосконалення амортизаційної політики на підприємстві задля придбання новітніх основних засобів.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ АТ «ЖИТОМИРСЬКІ ЛАСОЦІ»

Ринкова економіка встановлює потребу у вдосконаленні економічного механізму АТ «Житомирські ласоці» на основі застосування інновацій, який забезпечить підвищення його конкурентоспроможності. Підприємство, у межах чинного законодавства, може самостійно приймати рішення щодо впровадження інновацій. У той же час, Акціонерне товариство «Житомирські ласоці» піддавалося впливу факторів макроекономічного оточення, зокрема, амортизаційної політики підприємства. У розвинених країнах, одним із ключових інструментів для стимулювання інвестиційної діяльності є широке використання реформування системи амортизації. Напрями реформування амортизаційної політики на АТ «Житомирські ласоці» наведено на рис. 3.1.

Рис. 3.1. Напрями реформування амортизаційної політики на підприємстві

Джерело: власні дослідження.

Високий рівень зносу основних засобів та незначні суми нарахування амортизації вказують що для АТ «Житомирські ласощі» є потреба оновлення основних засобів та вибір ефективніших методів нарахування амортизації.

Для виробників кондитерської продукції ключовим фактором у їхньому розвитку є спектр сервісних послуг від постачальників інноваційного обладнання. Постачання запасних частин, здійснення технічного обслуговування і проведення модернізацій – це базовий набір послуг, який мають надавати постачальники. Ще більш затребуваними постачальниками будуть ті, хто не лише забезпечить клієнта необхідними технічними деталями і обслуговуванням, але й надасть йому доступ до відповідної технічної документації та буде продовжувати надавати інформаційно-консультаційну підтримку. Відтак, компанія «Бейкер-Львів» представляє на українському ринку обладнання виробництва своїх польських партнерів, яке призначене для формування та випікання глазурованих цукерок, плоских вафель круглої і квадратної форми, а також інші кондитерські вироби. Це обладнання відзначається простотою та надійністю у використанні, а його конфігурація може бути адаптована під індивідуальні потреби замовника. Машини спрямовані на задоволення потреб малого та середнього бізнесу, виготовляються на замовлення з урахуванням конкретних вимог замовника, включаючи продуктивність, ступінь механізації, вафельний малюнок, декоративне гравіювання, написи тощо. За необхідності машини можуть бути комплектовані додатковими модулями, такими як турбоміксер із автоматичною перекачкою маси, обладнанням для переміщення виробів, або для нарізання цукерок та вафель.

Виробництво цукерок включає кілька послідовних етапів: приготування цукеркових мас, формування корпусів цукерок, глазурування корпусів, загортання і упаковка. Помадна маса, що використовується в процесі виробництва, складається головним чином з двох фаз: твердої (кристали сахарози) та рідкої (насичений розчин сахарози у воді і патоці або іншого

розчинника). Третьою фазою можна вважати невелику кількість повітря, яка міститься в помаді (приблизно 2%). Важливою характеристикою високоякісної маси є наявність кристалів сахарози розміром 12 мкм. Помадну масу з концентрованого цукеркового сиропу, що варений, отримують в процесі використання помадовбивальної машини ШАЄ із вбудованим охолоджуваним шнеком. Зазначена машина складається зі станіни 1, на якій розташовано електропривід і секційний корпус, що обладнаний системою водяного охолодження.

Розрахунок потреби в інвестиційних ресурсах на придбання помадозбивальної машини ШАЄ із вбудованим охолоджуваним шнеком наведено у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Розрахунок потреби в інвестиціях для придбання помадозбивальної машини ШАЄ із вбудованим охолоджуваним шнеком

Напрямок витрат	Обсяг витрат, тис. грн.	Джерела фінансування
Проектні роботи	50,0	власні кошти
Вартість помадозбивальної машини ШАЄ із вбудованим охолоджуваним шнеком	24886	кредити банків
Монтажі та пусконаладжувальні роботи	18,0	власні кошти
Навчання персоналу	36,0	власні кошти
Інші витрати пов'язані з організацією запуску нового обладнання	10,0	власні кошти
Всього необхідних інвестицій	25000	X

Джерело: власні дослідження.

З таблиці видно, що для АТ «Житомирські ласощі» для впровадження інвестиційного проекту необхідно запозичити 25000 тис. грн. Сума кредитних ресурсів для підприємства є посильною, оскільки придбання помадозбивальної машини ШАЄ із вбудованим охолоджуваним шнеком дозволить збільшувати обсяги виробництва конкурентоспроможної кондитерської продукції. Відтак, у наступні роки обсяги реалізації та ціни на кондитерську продукцію будуть зростати, отже і виручка від реалізації також буде збільшуватися, і до 2027 р.

становитиме 216200 тис. грн, що майже на 35680 тис. грн більше рівня 2022 р.(дод. В1).

Основні фінансово-економічні показники застосування помадозбивальної машини ШАЄ із вбудованим охолоджуваним шнеком на АТ «Житомирські ласощі» наведено у додатку В2, за даними якого прибуток АТ «Житомирські ласощі» із року в рік зростатиме, а плата за кредит не матиме великого впливу на зміну його величини. Так за 2024-2027 рр. АТ «Житомирські ласощі» повністю виплатить кредит та матиме можливість придбавати інноваційні основні засоби, які сприятимуть не тільки для збільшення обсягів виробництва продукції, але й підвищувати її якість. Сума прибутку після виплати кредиту у 2027 р. становитиме 91532,0 тис. грн, що на 21164,5 тис. грн більше рівня 2024 р.

Ключові економічні показники застосування інноваційної помадозбивальної машини наведено у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Ключові показники впровадження застосування помадозбивальної машини ШАЄ із вбудованим охолоджуваним шнеком АТ «Житомирські ласощі»

Показник	Сума, тис. грн
Інвестиції для впровадження технології, тис. грн.	25000
Чиста теперішня вартість проекту, тис. грн.	202145
Внутрішня норма прибутковості проекту %	32,7%
Термін окупності проекту, років	2,8
Дисконтований термін окупності проекту, років	2,8

Джерело: власні дослідження.

Розрахунок чистої поточної вартості доводить, що запропонований проект є ефективним, оскільки показник має позитивне значення. Внутрішня норма прибутковості, 32,7%, вказує на економічну прийнятність проекту. Термін окупності проекту 2,8 роки, відповідає періоду кредитування підприємства. Чистий прибуток в другому і третьому роках визначається з урахуванням щорічного збільшення виручки та загальних витрат на рівень 6-8%.

Для АТ «Житомирські ласощі» проблема оновлення основних засобів є особливо нагальною, тому важливе місце посідає інвестиційний ресурс підприємства який представлено амортизаційним фондом. За рахунок

амортизаційного фонду є можливість у підприємства купувати інноваційні техніку, технології, обладнання та інше.

Розглянемо особливості нарахування амортизації на помадозбивальну машину ШАЄ із вбудованим охолоджуваним шнеком різними методами (за умови незмінності первісно визначених облікових оцінок).

АТ «Житомирські ласощі» придбало виробниче обладнання (технологічні лінії – 25000 тис.грн):

- 1) первісна вартість – 25000 тис. грн.;
- 2) очікуваний строк корисного використання обладнання – 4 років;
- 3) ліквідаційна вартість обладнання – 5,0 тис. грн.
- 4) очікувана кількість послуг, які буде надано з використанням даного обладнання – 36800 .

Розглянемо метод оптимізації залишкової вартості через податковий підхід. Згідно зі статтею 8.3 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств», суми амортизаційних відрахувань за звітний період розраховуються застосуванням ставок амортизації, визначених статтею 8.6 цього Закону, до балансової вартості груп основних засобів на початок звітного періоду.

У конкретному випадку обладнання відноситься до четвертої групи. Таким чином, квартальна ставка амортизації згідно з податковим законодавством становить 5,0% (Дод. В3). Зазначимо, що накопичена амортизація (знос) протягом шести років трошки перевищила половину первісної вартості об'єкта (64,2%). Це може бути вважено значним для ліквідаційної вартості.

Спосіб нарахування амортизації, який найчастіше застосовується, - це прямолінійний метод. В додатку В4 представлено розрахунок амортизації за цим методом для інноваційного проєкту на АТ "Житомирські ласощі". За цим методом вартість об'єкта основних засобів, що амортизується, рівномірно розподіляється між витратами поточного періоду протягом усього строку його корисного використання.

Як зазначалося раніше, амортизація за цим методом розраховується шляхом поділу вартості амортизованих основних засобів на очікуваний період їх використання. У нашому випадку це становить $(25000 - 5) : 5 = 4999$ тис. грн. (додаток В4). Також можна розрахувати суму нарахованої амортизації як добуток вартості основних засобів та норми амортизації. Річна норма амортизації за цим методом визначається як обернена величина до очікуваного строку використання об'єкта, виражена у відсотках:

$$1/5 \times 100 \% = 20,0 \%$$

Звідси річна сума амортизації дорівнює:

$$(25000 - 5) \times 20,0 \% = 4999 \text{ тис.грн.}$$

Сума амортизації, яка нараховується кожного року протягом терміну корисного використання об'єкта, буде включена до витрат підприємства і відображена у фінансовому звіті. Ця сума рівномірно зростатиме, що призводитиме до накопичення амортизації (зносу), а відповідно зменшуватиме залишкову вартість об'єкта основних засобів, що відображається у балансі підприємства.

Даний підхід застосовується до тих об'єктів основних засобів, які стабільно виконують однаковий обсяг роботи протягом усього свого терміну служби, а головним чинником, що обмежує термін служби, є фізичне старіння. Цей метод є найбільш поширеним у світі і, порівняно з іншими методами амортизації, вважається найбільш простим у використанні. Використання цього методу є повністю обгрунтованим у випадку, коли відсутня можливість швидкого морального застаріння.

Використання виробничого методу нарахування амортизації є доцільним у випадку, коли обсяги виконання робіт (виготовлення продукції та надання послуг) можуть бути точно визначені.. На АТ «Житомирські ласощі» для розрахунку амортизації інноваційного обладнання – помадозбивальної машини ШАС із вбудованим охолоджуваним шнеком виробничу ставку визначено:

$$\text{Виробнича ставка} = (25000-5):36800 = 0,679 \text{ грн. за одну послугу (дод. В5).}$$

З 1 липня 2000 року, з набуттям чинності Положення (стандарту) 7 “Основні засоби” [31] підприємства в Україні мають можливість самостійно вибирати методи нарахування амортизації, серед яких є методи прискореної амортизації. Використання таких методів дозволяє підприємствам швидше оновлювати виробничий апарат та матеріально-технічну базу, що, в свою чергу, сприяє підвищенню якості і конкурентоспроможності продукції на внутрішніх і зовнішніх ринках. Для запропонованого інноваційного проєкту річна норма амортизації становить 47% (додаток В6). Складніші математичні розрахунки норми амортизації дозволяють отримати більш точний, систематичний і раціональний метод розподілу вартості основних засобів. Єдине важливе умова - ліквідаційна вартість повинна бути трохи більше нуля.

Метод прискореного зменшення залишкової вартості включає подвоєння норми амортизації, розрахованої за прямолінійним методом, і його застосування до залишкової вартості об'єкта. У міжнародній практиці цей метод також відомий як метод подвійного зменшення залишку. Величина цієї норми необхідна лише для розрахунку амортизації за останній рік (додаток В7).

Методи кумулятивної амортизації, метод зменшення залишкової вартості та метод прискореного зменшення залишкової вартості є методами прискореної амортизації основних засобів і вважаються найбільш привабливими для підприємств. У перші роки експлуатації цих об'єктів, коли вони є практично новими, накопичується максимальна сума грошових коштів на закупівлю нових об'єктів за допомогою амортизації, яка включається в собівартість виробленої продукції, виконаних робіт та наданих послуг. У той час, коли витрати на утримання і ремонт збільшуються в останні роки експлуатації тих самих об'єктів, сума амортизації, яка нараховується, стає незначною, збалансовуючи витрати виробництва протягом періоду використання таких основних засобів (додаток В8).

Як вже зазначалося, цей метод передбачає обчислення суми амортизації за обліковий період шляхом множення вартості амортизованого активу на

кумулятивний коефіцієнт. У нашому випадку сума років корисної експлуатації обладнання становить $1+2+3+4+5+6=21$. Кумулятивний коефіцієнт розраховується для першого, другого, третього, четвертого, п'ятого та шостого років, відповідно, як $6/21$, $5/21$, $4/21$, $3/21$, $2/21$, $1/21$ (таблиця 3.3).

Після детального аналізу цих методів можна зробити висновок, що між деякими з них відсутня суттєва відмінність як в теоретичному плані, так і за практичними результатами. Це може бути підставою для їхнього об'єднання або скорочення. Особливо це стосується методу прискореного зменшення залишкової вартості та методу зменшення залишкової вартості. Метод прискореного зменшення залишкової вартості відповідає своєму імені лише у випадку коротких строків експлуатації та значної ліквідаційної вартості.

Метод кумулятивного зменшення може бути застосований в оберненому порядку, наприклад, коли передбачається збільшення обсягу наданих послуг наприкінці строку корисного використання, і тому обладнання в другій половині періоду експлуатації зазнає більш інтенсивного зносу (амортизація уповільнена). Метод кумулятивного зменшення є простим і раціональним, забезпечуючи повне відшкодування вартості амортизованого активу. Однак він має свій недолік, який визнають зарубіжні вчені як значущий. Цей метод не завжди дотримується принципу відповідності, оскільки сума амортизації, визнана витратами поточного періоду, часто не узгоджується з фактичною експлуатацією активу та, відповідно, отриманими від нього доходами (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

**Порівняльна таблиця застосування
чинних методів нарахування амортизації основних засобів за застосування
помадозбивальної машини ШАС із вбудованим охолоджуваним шнеком
АТ «Житомирські ласощі»**

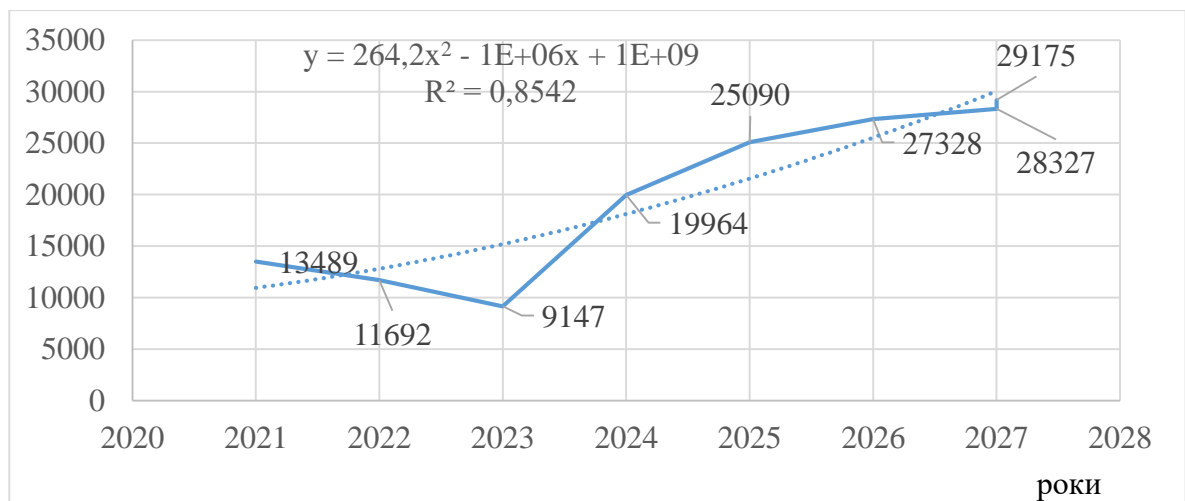
Рік	Податковий метод зменшення залишкової вартості	Прямолінійний метод	Виробничий метод	Метод зменшення залишкової вартості	Метод прискореного зменшення залишкової вартості	Кумулятивний метод

	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%
2024	4638	18,6	4999	20,0	4958	19,8	11750	47,0	10000	40,0	8332	33,3
2025	8415	33,7	9998	40,0	9984	39,9	17977	71,9	16000	64,0	14997	60,0
2026	11491	46,0	14997	60,0	14943	59,8	21278	85,1	19600	78,4	19999	80,0
2027	13997	56,0	19996	80,0	19969	79,9	23027	92,1	21760	87,0	23329	93,3
2028	16039	64,2	24995	99,9	24995	99,9	24995	99,9	24995	99,9	24995	99,9

Джерело: власні дослідження.

За даними таблиці видно, що найшвидше відшкодування вартості основних засобів досягається за методом зменшення залишкової вартості. Для АТ «Житомирські ласощі» актуальною є проблема поповнення амортизаційного фонду задля оновлення основних засобів.

На рисунку 3.2 відображено прогноз акумулювання амортизаційних відрахувань за застосування методу зменшення залишкової вартості на придбані основні засоби у 2023 р. та прямолінійного методу нарахування амортизації на залишкову вартість існуючих засобів.

Рис. 3.2. Прогноз акумуляції амортизаційних відрахувань АТ «Житомирські ласощі» до 2028 р.

Джерело: власні дослідження.

За поліномінальним трендом є висока вірогідність нарощування інвестицій для придбання новітніх основних засобів у майбутньому.

Висновок до розділу 3

Із проведених розрахунків по нарахуванню амортизації різними методами, в підприємстві повинні віддавати перевагу методам нарахування прискореної амортизації. Саме ці методи дають змогу уникнути знецінення амортизаційних відрахувань і використати амортизаційний фонд для придбання основних фондів, або проводити капітальний та поточний ремонт. На АТ «Житомирські ласощі» в умовах високого рівня зношення основних засобів важливу стабілізуючу роль відіграє нова амортизаційна політика. Ця політика спрямована на створення найбільш сприятливих та рівноцінних умов для суб'єктів господарювання з метою забезпечення нормального процесу відтворення основних виробничих і невиробничих засобів, переважно застосовуючи нові техніко-технологічні рішення.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

За результатами кваліфікаційного дослідження встановлено, що амортизація представляє собою етапне розподіл економічної вартості основних засобів протягом їхнього фізичного зносу, що здійснюється поетапно залежно від виробництва продукції чи надання послуг. Основною метою амортизації є накопичення фінансових ресурсів для забезпечення майбутнього відновлення, виготовлення та оновлення основних засобів. Відповідно до податкового кодексу, амортизація основних засобів проводиться шляхом використання наступних методів: прямолінійного; зменшення залишкової вартості (геометрично-дегресивного методу); прискореного зменшення залишкової вартості; кумулятивного; виробничого. Амортизаційні відрахування відіграють ключову роль в економічному механізмі, забезпечуючи формування фондів для

повного відновлення основних фондів, які вийшли з ладу після закінчення їхнього терміну служби (для простого відтворення).

У структурі товарної продукції АТ «Житомирські ласощі» за 2020-2022 рр. переважає карамель фруктована, льодяникова, з начинками – 19,1%, печиво цукрове, затижне і крекер – 17,7%, цукерки глазуровані та не глазуровані – 17,3 %. Близько 7% всього товарного асортименту складає печиво для хворих на цукровий діабет. Доцільно відмітити, що у групу продукції за номенлатурою – печиво, входить також печиво, яке додається до сухпайків військовим. Таке печиво має високі смакові якості та значний термін зберігання.

За додатком Б1 видно, що за 2020-2022 рр. по підприємству обсяги виробництва продукції зросли на 136209 тис. грн, майже на третину. Збільшення виробництва кондитерки спостерігається за всією номенклатурою, проте найбільше зростання виявлено за цукерками глазуваними і карамельками. Такі види продукції мають підвищений попит споживачів на ринку кондитерської продукції. Вона смачна та має доступну ціну для українського споживача.

Таким чином, на підприємстві спостерігається надактивне використання наявних основних засобів, які мають високий рівень зносу та виникає необхідність їх оновлення. Про це засвідчує також і зростання продуктивності праці на 207,2 тис. грн на 1 працівника (дод. Б3).

За таблицею 2.2. на АТ «Житомирські ласощі» частка основних засобів у 2022 р. в порівнянні з 2022 р знизилася на 25,7 % та складає лише 21,8 %. За даними таблиці 2.3 чистий дохід від реалізації має тенденцію до зростання на 50,5%. Проте, чистий прибуток мав тенденцію до зниження на 47,3% (або на 7447 тис. грн), на що вплинуло зростання собівартості на 29,0%.

Фінансовий стан компанії відображає його здатність вчасно робити платежі та виплачувати борги, ефективно фінансувати свою діяльність і бізнес-плани, а також утримувати прибутковність.

Важливе значення на підприємстві відводиться термінам експлуатації окремих видів основних засобів. Амортизаційні відрахування у 2022 р. в

порівнянні з 2020 р. зменшилися на 31029 тис.грн, або на 72,6 % . Таке суттєве зменшення відбулося за рахунок вибуття (списання) основних засобів. Амортизаційний фонд в підприємстві використовується на просте і розширене відтворення, тобто на проведення поточних і капітальних ремонтів та придбання основних засобів. Відновлення та збільшення результативності використання основних активів має значний вплив на фінансове положення підприємства та конкурентоспроможність його продукції на ринку.

За проведеними розрахунками на придбані новітні основні засоби найшвидше відшкодування їх вартості досягається за методом зменшення залишкової вартості. Для АТ «Житомирські ласоці» актуальною є проблема поповнення амортизаційного фонду задля оновлення основних засобів. Прогноз акумулювання амортизаційних відрахувань за застосування методу зменшення залишкової вартості на придбані основні засоби у 2023 р. та прямолінійного методу нарахування амортизації на залишкову вартість існуючих засобів доводить, що є висока вірогідність нарощування інвестицій для придбання новітніх основних засобів у майбутньому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондаренко О.М., Матвеева О.М., Руденко Л.О. Організація і методологія проведення аудиту основних засобів та шляхи його вдосконалення. Економіка та суспільство. 2021. № 24. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/199>.

2. Брашавецька О.В. Амортизаційна політика як елемент облікової політики підприємства. Матеріали Всеукраїнської студентської інтернетконференції «Молодь, наука, бізнес», 5 – 6 жовтня 2022 р., МНАУ, м. Миколаїв.

3. Брашавецька О.В. Законодавчо-нормативні особливості амортизації. «Участь молоді у розбудові агропромислового комплексу країни» матеріали Студентської науково-теоретичної конференції 23-25 березня 2022р., м. Миколаїв.

4. Васюник Т. І. Напрями вдосконалення амортизаційної політики держави в контексті відтворення основного капіталу. Економіка та управління національним господарством. 2018. Вип.21. С.138-141. URL: <http://globalnational.in.ua/archive/21-2018/28.pdf>.

5. Грабчук І., Самсонюк В., Твардовська І. Управління інноваціями на підприємстві. Економіка та суспільство, (56). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-48>.

6. Гавриловський О. С., Стащенко Ю. В. Нематеріальні активи, особливості їх обліку та аудиту. Молодий вчений. 2019. № 7(2). С. 324–328. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-7-71-65>.

7. Гамова О. В., Козачок І. А., Данько Е. С. Шляхи вдосконалення обліку та аудиту нематеріальних активів на підприємстві. Ефективна економіка. 2019. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2019_1_22. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.1.37>.

8. Гамова О. В., Козачок І. А., Матюхіна С. О. Удосконалення аудиту стану та руху основних засобів на підприємстві. Економічна наука. 2019. Вип. 4. С. 62-71. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6529&i=8>

9. Ганошенко Т.С., Брашавецька О.В. Основні причини виникнення помилок у фінансовій звітності. «Розвиток системи обліку, аналізу та аудиту в Україні: теорія, методологія, організація»: матеріали XIX Всеукраїнської студентської наукової конференції Київ, 2021, НАСОА.

10. Голозубова Ю.В. Аналіз методів нарахування амортизації та їх порівняльна характеристика. Управління розвитком. 2019. № 7. С. 111–114.

11. Городиський М. П., Поліщук І. Р. Основні елементи та типи амортизаційної політики щодо основних засобів підприємства: обліковий вимір. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2019. Вип. 2(19). С. 386- 391.

12. Єремян О. М. Критична оцінка сучасного стану обліку і аудиту нематеріальних активів на підприємствах. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2022. № 1. С. 201–208. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-302-1-34>.

13. Жердев Є.В. Методичні засади формування амортизаційної політики на підприємствах. Облік і фінанси АПК. 2020. №1. С. 1-5.

14. Конєва А. В., Урусова З. П. Сучасні проблеми обліку і аудиту нематеріальних активів на підприємствах. Молодий вчений. 2020. № 6(2). С. 203-206. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-6-82-42>.

15. Карінцевої О.І. Економіка і бізнес. За ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника та д.е.н., проф. Карінцевої О. І. – С. «Університетська книга», 2021. – 315 с.

16. Кучмієва Т.С., Брашавецька О.В. Управління амортизаційною політикою підприємства в умовах воєнного стану. Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції «Фінансово-економічна платформа парадигмальних змін повоєнного розвитку України», 27-28 жовтня 2022 року, м. Хмельницький.

17. Лаврова-Манзенко О. О., Литвиненко А. С. Проблематика обліку основних засобів в сучасних умовах. Економіка і управління, 2020. Вип. 4. С. 122-128.

18. Мулик Т. О., Цуркан А. О. Аналіз основних засобів підприємства: методичні та практичні аспекти. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. Вип. 46, 2020. С. 113-122.

19. Мулик Т. О., Цуркан А. О. Інформаційно-організаційні засади аналізу основних засобів в управлінні реальними інвестиціями. Науковий вісник Херсонського державного університету. Вип. 29, ч. 2, 2018. С. 173-177.

20. Наслідки зміни вартісного критерію основних засобів (2021). URL: <https://uteka.ua/publication/commerce-12-podatkovij-kodekskomentari-ta432-rozuyasnennya-38-naslidki-zmini-vartisnogo-kriteriyu-osnovnex-zasobiv-iz010915r>.

21. Огійчук М. Ф., Рагуліна І. І., Новіков І. Т. Аудит: навч. посіб. 4-те вид., перероб. і допов. Київ: Алерта, 2020. 850 с.

22. Петрук О.М. Поняття та концепції амортизації у функціональних економічних науках / О.М. Петрук, В.В. Хвіст // Ефективна економіка. – 2021. – № 8 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9142>

23. Пилипенко Л.М. Концептуально-методологічні підходи формування амортизаційної політики підприємства та держави / Л.М. Пилипенко, О.І. Тивончук // Modern Economics : електронне наукове фахове видання з економічних наук. – 2018. – № 10. – С. 82–88 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://modecon.mnau.edu.ua/conceptual-and-methodological-approaches/>.

24. Понедільчук Т. В., Пащенко А. М. Проблемні аспекти формування амортизаційної політики підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 17. С. 51–54.

25. Поповиченко І. В., Спіридонова К. О., Загустіна А. Є. Основні напрями підвищення ефективності використання основних фондів в сучасних умовах господарювання. Економічний простір. 2019. № 145. С. 149-159. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/есpros_2019_145_14.

26. Правдюк Н.Л., Коваль Л.В., Коваль О.В. Облікова політика підприємств: навчальний посібник Київ:, «Центр учбової літератури», 2020. 647 с.

27. Правдюк Н.Л., Мулик Т.О., Мулик Я.І. Управління фінансовою безпекою підприємств: обліково-аналітичний аспект: монографія / Н.Л. Правдюк, Т.О. Мулик, Я.І. Мулик. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 224 с.

28. Пуцентейло П.Р., Довбуш А.В. Основні вектори розвитку бухгалтерського обліку в умовах цифрової економіки. Інноваційна економіка. 2021. № 3-4 (87). С.140-151.

29. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 526-р. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-rozvitku-sferiinnovacijnoyi-diyalnosti-na-period-do-2030-roku> (дата звернення: 13.11.2023)

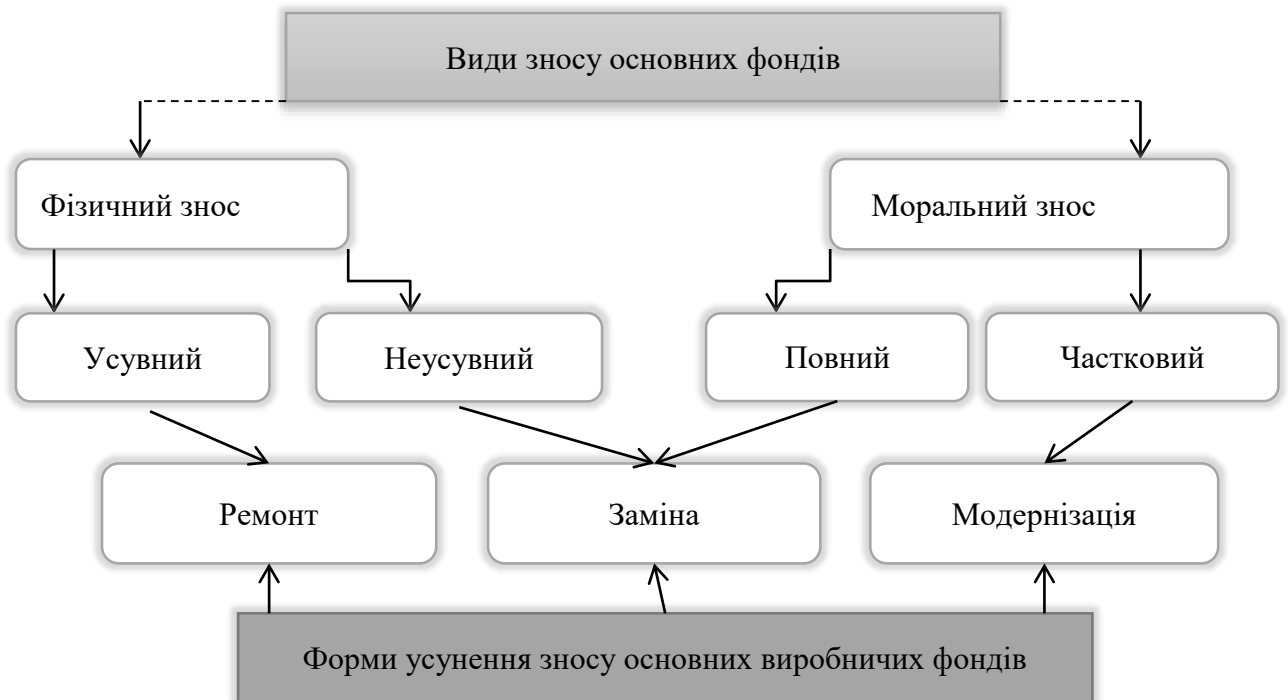
30. Томчук О.Ф. Аналітичні можливості балансу (звіту про фінансовий стан) підприємства. Причорноморські економічні студії. 2018. Випуск 28. Частина 2. С. 152-159.
31. Трачова Д.М. Обліково-інформаційний аспект формування амортизаційної політики. Менеджмент та підприємництво: тренди розвитку. 2018. Вип. 3. С. 15–22.
32. Федоришина Л.І., Школьний В.С. Ефективність використання основних засобів підприємства. *The scientific heritage*. No 46 (2020) P.8. P.114-128.
33. Шаповал В.М. Амортизаційна політика: сутність, проблеми, напрями вдосконалення / В.М. Шаповал, Т.В. Герасименко, Л.А. Бондаренко // Науковий погляд: економіка та управління. – 2019. – № 2. – С. 72–80 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsue_2019_2_11.
34. Яременко Л. М., Пономаренко Я. А. Організація і методологія бухгалтерського обліку та аудиту нематеріальних активів. *Агросвіт*. 2019. № 20. С. 76–81. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2019.20.76>.
35. Ясишена В. В. Проблеми документування обліку нематеріальних активів. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2021. № 1 (48). С. 58–64
36. Ясишена В. В. Проблемні аспекти методології та організації обліку нематеріальних активів: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. 330 с. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/38514>
37. Mokhnenko A. Formation of account of reservoir expenses model / I.Perevozova, A.Mokhnenko, L.Mykhailyshyn, O.Stalinska, O.Vivchar // *Academy of Accounting and Financial Studies Journal*. – 2019. – № 23. – Special Issue 2.
38. Vdovenko L. O., Skrypnyk S. V., Fenenko P. O., Havryliuk V. M., Kovalov V. V. Discrete Process of Development and Effective Functioning of the Fiscal System of the Ukraine and EU Countries. *Journal of Advanced Research in Law and Economics*. 2020. Vol. XI, Is. 4(50). P.1446-1461.
39. Hengsberger A. The 4 phases of innovation. *LEAD Innovation Blog*. 27.04.2018. URL: <https://www.lead-innovation.com/english-blog/the-4-phases-of-innovation> (дата звернення: 21.10.2023)
40. Harris-Briggs N. How the Digital Workplace of 2019 Will Affect Performance Management // *Training Industry*. 2019. URL: <https://trainingindustry.com/blog/performance-management/how-the-digitalworkplace-of-2019-will-affect-performancemanagement>

ДОДАТКИ

Додаток А

Рис. Види зносу та форми відтворення основних виробничих засобів

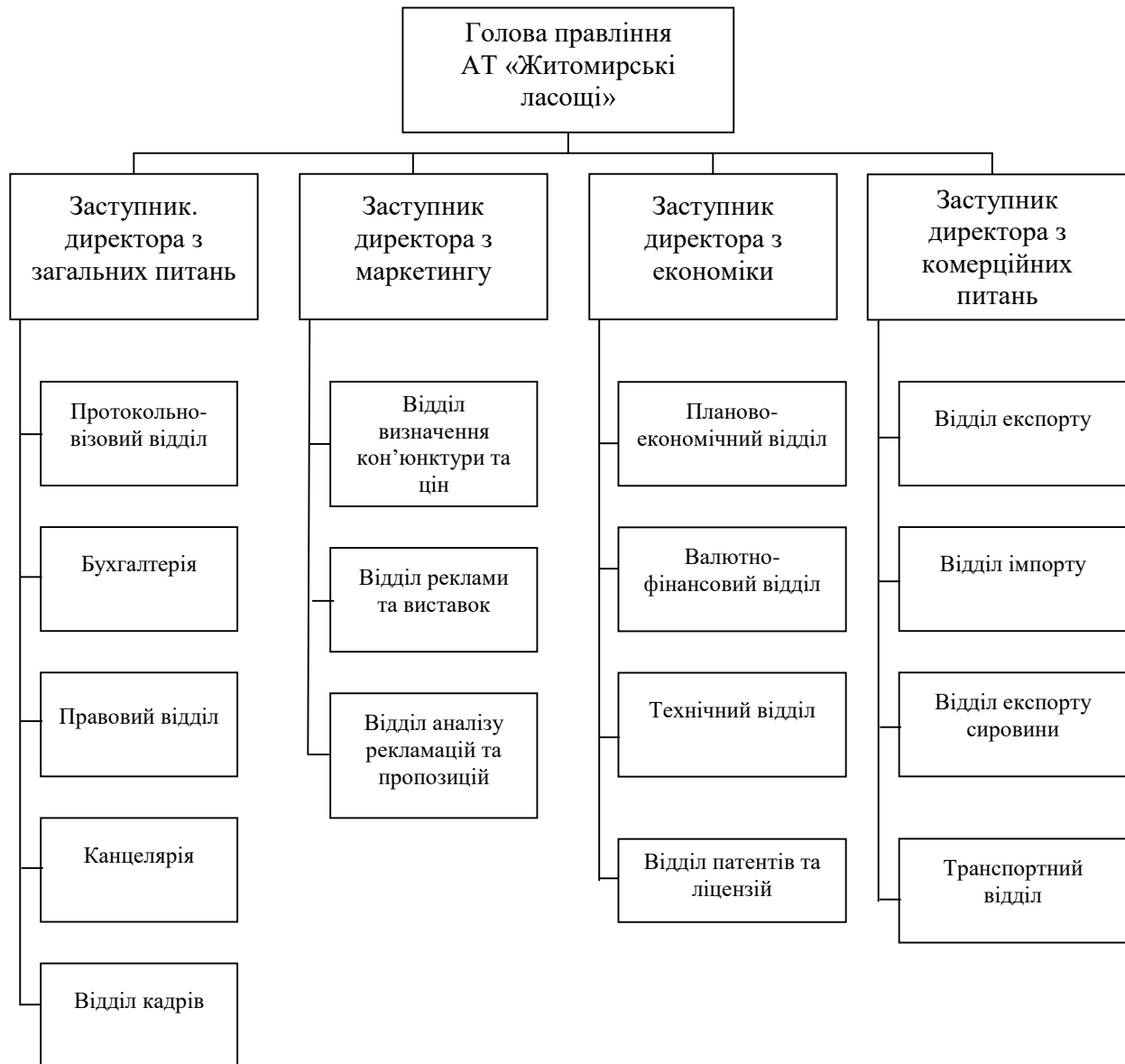
Джерело: розроблено на основі джерела [15, с. 61].

Додаток А1
Максимально можливі норми амортизації для груп основних засобів та інших необоротних активів

Група	Мінімально допустимі строки корисного використання, років	Максимально можлива норма амортизації, %
1	2	3
Група 1 – земельні ділянки	–	–
Група 2 – капітальні витрати на поліпшення земель, не пов’язані з будівництвом	15	6,67
Група 3: будівлі, споруди, передавальні пристрої	20 15 10	5 6,67 10
Група 4 – машини та обладнання, з них: електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, пов’язані з ними засоби зчитування або друку інформації, пов’язані з ними комп’ютерні програми (крім програм, витрати на придбання яких визнаються роялті, та/або програм, що визнаються нематеріальним активом), інші інформаційні системи, комутатори, маршрутизатори, модулі, модеми, джерела безперебійного живлення та засоби їх підключення до телекомунікаційних мереж, телефони (зокрема стільникові), мікрофони і рації, вартість яких перевищує 2500 грн.	5 2	20 50
Група 5 – транспортні засоби	5	20
Група 6 – інструменти, прилади, інвентар (меблі)	4	25
Група 7 – тварини	6	16,67
Група 8 – багаторічні насадження	10	10
Група 9 – інші основні засоби	12	8,33
Група 10 – бібліотечні фонди	-	-
Група 11 – малоцінні необоротні матеріальні активи	-	-
Група 12 – тимчасові (нетитульні) споруди	5	20
Група 13 – природні ресурси	-	-
Група 14 – інвентарна тара	6	16,67
Група 15 – предмети прокату	5	20
Група 16 – довгострокові біологічні активи	7	14,29

Джерело: розроблено на основі джерела [10, с. 61].

Додаток Б
Організаційно-управлінська структура АТ «Житомирські ласощі»

Джерело: побудовано за даними АТ «Житомирські ласощі».

Додаток Б1
Структура товарної продукції АТ «Житомирські ласощі»

Вид продукції	2020 р		2021 р.		2022 р.		В середньому за 2021 -2022 рр.	
	тис.грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Цукерки в художніх коробках	26981,6	10,0	24987,2	9,5	36542,3	9,0	29503,7	9,4
Цукерки глазуровані та не глазуровані	43710,2	16,2	45503,0	17,3	73896,6	18,2	54369,9	17,3
Цукерки збільшеної форми	22124,9	8,2	22620,0	8,6	37354,3	9,2	27366,4	8,7
Карамель фруктова, лосьдіяникова, з начинками	48027,2	17,8	50500,4	19,2	80393,0	19,8	59640,2	19,1
Печиво цукрове, затижне, крекер	49376,3	18,3	49974,4	19,0	66588,1	16,4	55312,9	17,7
Вафлі жирові, фруктові, типу чіпсів	35076,1	13,0	21041,8	8,0	27203,7	6,7	27773,9	8,9
Драже, мармелад, зефір, ірис	16998,4	6,3	18148,6	6,9	31670,0	7,8	22272,3	7,1
Торти	11332,3	4,2	12625,1	4,8	20707,3	5,1	14888,2	4,8
Продукція для хворих на цукровий діабет	16189,0	6,0	17622,5	6,7	31670,0	7,8	21827,2	7,0
Разом	269816,0	100,0	263023,0	100,0	406025,0	100,0	312954,7	100,0

Джерело: розраховано за даними АТ «Житомирські ласощі».

Додаток Б2
Ефективність використання виробничих фондів
АТ «Житомирські ласощі»

Показник	2021 р.	2022 р.	2022 р.	2022 р. до 2021 р.	
				+/-	%
Середньорічна вартість основних виробничих фондів, тис грн	169474,0	141557,0	128962,0	-40512,0	76,1
Фондоозброєність (на 1 середньорічного працівника), тис грн	237,4	201,4	185,8	-51,6	78,3
Матеріаловіддача, грн	377893	374144	585050	207157	154,9
Фондовіддача, грн	1,6	1,9	3,1	1,5	193,7
Фондоємкість, грн	0,63	0,54	0,32	-0,31	50,8
Ступінь зносу основних виробничих фондів, %	58,1	61,8	64,8	6,7	111,5
Середньорічна вартість оборотних засобів, тис грн	125732,0	221458,0	364748,0	239016,0	290,1
Коефіцієнт обороту оборотних засобів	2,1	1,2	1,1	-1,0	52,4
Тривалість 1 обороту оборотних засобів, днів	171	300	327	156	191,2
Припадає оборотних засобів на 1 грн основних фондів, грн	0,74	1,56	2,83	2,09	382,4
Частка дебіторської заборгованості в загальному обсязі оборотних активів, %	94,8	58,3	97,6	2,8	103,0
Норма прибутку, %	4,2	0,2	1,0	-3,2	-

Джерело: розраховано за даними АТ «Житомирські ласощі».

Додаток БЗ

Ефективність використання персоналу АТ «Житомирські ласощі»

Показник	2020 р	2021 р.	2022 р.	2022 р. до 2020р.	
				+/-	%
Середньорічна чисельність працівників, осіб	714	703	694	- 20	97,2
Корисний фонд робочого часу за рік 1 працівником, днів	158,8	195,8	197,9	2,1	124,6
Фактично відпрацьовано за рік 1 працівником, днів	288	288	288	36	100
Коефіцієнт використання персоналу	20,2	22,3	21,6	1,4	106,9
Отримано чистого доходу на 1 середньорічного працівника, тис. грн	377,9	374,1	585,1	207,2	154,8
Отримано чистого доходу на 1 люд.- год, грн	164,02	162,39	253,9	89,91	154,8
Середньомісячна оплата праці 1 працівника, грн	10313,0	10787,0	12362,0	2049,0	119,9
Середньорічна оплата праці працівника, тис. грн	123,8	129,4	148,3	24,5	119,8

Джерело: розраховано за даними АТ «Житомирські ласощі».

Додаток Б4
Склад і структура джерел формування майна АТ «Житомирські ласощі»

Показники	2020р		2021р		2022р		Відхилення	
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	+,-	пунктів в структурі
1. Власний капітал	159,5	50,0	145,4	35,1	122,5	21,1	-37,0	- 28,9
2. Поточні зобов'язання	159,4	50,0	268,7	64,9	457,8	78,9	298,4	28,9
В тому числі:								
-короткострокові кредити банків	-	-	-	-	-	-	-	-
-кредиторська заборгованість	130,8	41,0	240,0	58,0	391,2	67,4	260,4	63,4
Поточні зобов'язання за розрахунками:								
з бюджетом	13,0	4,1	29,6	7,1	40,0	6,9	27,0	2,8
зі страхування	4,5	1,4	6,4	1,5	10,2	1,8	5,7	0,4
з оплати праці	11,5	3,6	12,6	3,0	7,5	1,3	-4,0	-2,3
з учасниками	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	23,5	7,4	23,2	5,6	59,2	10,2	35,7	2,8
Разом	318,9	100	414,1	100	580,3	100	261,4	-

Джерело: розраховано за даними АТ «Житомирські ласощі».

Додаток Б5
Доходи та їх структура в АТ «Житомирські ласощі»

Види доходів	2020р		2021р		2022р		2022 р. +,- до 2020 р.
	млн грн	%	млн грн	%	млн грн	%	
1. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	269,8	74,3	263,0	92,8	406,0	94,0	136,2
2. Інші операційні доходи	53,2	14,6	3,7	1,3	14,5	3,4	-38,7
3. Дохід від участі в капіталі	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-
4. Інші фінансові доходи	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-
5. Інші доходи	40,3	11,1	16,8	5,9	11,4	2,6	-28,9
6. Надзвичайні доходи	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-
Разом	363,3	100	283,5	100	431,9	100	68,6

Джерело: розраховано за даними АТ «Житомирські ласощі».

Додаток Б6

**Наявність, рух і динаміка основних на АТ «Житомирські ласощі» за
2022 р.**

Основні засоби	На початок року		Надходження		Вибуття за рік		На кінець року		Відхилення	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
1. Промислово-виробничі основні засоби; у т.ч.	130284	96,6	351	100,0	8541	100,0	119427	96,3	-10857	-8,1
- активна частина основних засобів	49362	36,6	351	100,0	8541	100,0	41172	33,2	-8190	-16,6
2. Виробничі основні засоби інших галузей	4046	3,0	-	-	-	-	4046	3,3	-	-
3. Невиробничі основні засоби	539	0,4	-	-	-	-	539	0,4	-	-
Разом	134869	100,0	351	100	8541	100,0	124012	100,0	-10857	-8.1

Джерело: розраховано за даними АТ «Житомирські ласощі».

Додаток Б7

**Рівень забезпеченості основними виробничими засобами
АТ «Житомирські ласощі»**

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2022 р. до 2020 р.	
				+;-	в %
Фондоозброєність, тис.грн	39,7	39,2	37,2	-25,0	93,7
Енергоозброєність, тис.грн	12,4	12,6	12,8	0,4	103,2
Технічна озброєність праці, тис.грн	37,9	37,2	35,9	-2,0	94,7
Вироблено валової продукції на 1 середньорічного працівника, тис.грн	61,9	67,8	75,8	13,9	122,5

Джерело: розраховано за даними АТ «Житомирські ласощі».

ДОДАТОК В

**Витрати на експлуатацію інноваційного кондитерського обладнання
(помадозбивальної машини ШАЄ із вбудованим охолоджуваним шнеком)
за рік**

Показник	Сума, тис. грн
Загальна сума інвестицій на придбання інноваційного обладнання	25000
Амортизаційні відрахування	4,9
Монтаж та технічне обслуговування.	18,0
Витрати енергетичних ресурсів	420,0
Оплата праці персоналу	540,0
Накладні витрати (загальновиробничі та загальногосподарські)	1800,0
Всього витрат	27782,9
Собівартість продукції, грн/т	121994,0

Джерело: власні дослідження.

ДОДАТОК В1

Розрахунок виручки від реалізації продукції за проектом

Показник	2024 р.	2025 р.	2026 р.	2027 р.
Обсяги реалізації, т	902,6	910,0	920,0	940,0
Ціна, грн/т	200000	210000	220000	230000
Виручка від реалізації, тис. грн	180520	191100	202400	216200

Джерело: власні дослідження.

ДОДАТОК В2

**Основні фінансово-економічні показники застосування помадозбивальної
машини ШАЄ із вбудованим охолоджуваним шнеком
АТ «Житомирські ласощі»**

Показник	2024 р.	2025 р.	2026 р.	2027 р.
Виручка від реалізації кондитерської продукції, тис. грн	180520	191100	202400	216200
Собівартість реалізованої кондитерської продукції тис. грн	110112	440918	485148	513154
Валовий прибуток, тис. грн	70408	632018	687548	729354
% за кредитом, тис. грн	10,2	9,3	8,6	7,3
Сума кредиту, тис. грн	40,5	40,5	40,5	40,5
Чистий прибуток, млн. грн	70367,5	79112,0	86234,0	91532,0

Джерело: власні дослідження.

ДОДАТОК В3

Нарахування амортизації методом зменшення залишкової вартості за податковим законодавством, тис.грн.

Рік	Квартал	Амортизаційні відрахування за квартал	Накопичена амортизація (знос) на кінець кварталу	Залишкова вартість на початок звітного кварталу
2024	1	$25000 \times 5,0\% = 1250$	1250	25000
	2	$23750 \times 5,0\% = 1188$	2438	23750
	3	$22562 \times 5,0\% = 1128$	3566	22562
	4	$21434 \times 5,0\% = 1072$	4638	21434
	Разом	4638	4638	
2025	1	$20362 \times 5,0\% = 1018$	5656	20362
	2	$19344 \times 5,0\% = 967$	6623	19344
	3	$18377 \times 5,0\% = 919$	7542	18377
	4	$17458 \times 5,0\% = 873$	8415	17458
	Разом	3777	8415	
2026	1	$16585 \times 5,0\% = 829$	9244	16585
	2	$15756 \times 5,0\% = 788$	10032	15756
	3	$14968 \times 5,0\% = 748$	10780	14968
	4	$14220 \times 5,0\% = 711$	11491	14220
	Разом	3076	11491	
2027	1	$13509 \times 5,0\% = 675$	12166	13509
	2	$12834 \times 5,0\% = 642$	12808	12834
	3	$12192 \times 5,0\% = 610$	13418	12192
	4	$11582 \times 5,0\% = 579$	13997	11582
	Разом	2506	13997	
2028	1	$11003 \times 5,0\% = 550$	14547	11003
	2	$10453 \times 5,0\% = 523$	15070	10453
	3	$9930 \times 5,0\% = 497$	15567	9930
	4	$9433 \times 5,0\% = 472$	16039	9433
	Разом	2042	16039	

Джерело: власні дослідження.

ДОДАТОК В4

Нарахування амортизації основних засобів прямолінійним методом, тис. грн.

Показник	Рік	2024	2025	2026	2027	2028
Амортизаційні відрахування за рік	-	4999	4999	4999	4999	4999
Накопичена амортизація (знос)	-	4999	9998	14997	19996	24995

на кінець року						
Залишкова вартість на кінець року	25000	20001	15002	10003	5004	5

Джерело: власні дослідження.

ДОДАТОК В5

Нарахування амортизації виробничим методом тис. грн.

Рік	Фактична кількість послуг, шт	Амортизаційні відрахування за рік	Накопичена амортизація (знос) на кінець року	Залишкова вартість на кінець року
2023	-	-	-	25000
2024	7300	$7300 \times 0,679 = 4958$	4958	20042
2025	7400	$7400 \times 0,679 = 5026$	9984	15016
2026	7300	$7300 \times 0,679 = 4959$	14943	10057
2027	7400	$7400 \times 0,679 = 5026$	19969	5031
2028	7400	$7400 \times 0,679 = 5026$	24995	5,0

Джерело: власні дослідження.

ДОДАТОК В6

Нарахування амортизації методом зменшення залишкової вартості тис.грн.

Рік	Амортизаційні відрахування за рік	Накопичена амортизація (знос) на кінець року	Залишкова вартість на кінець року
2024	-	-	25000
2025	$25000 \times 34\% = 8500$	8500	16500
2026	$16500 \times 34\% = 5610$	14110	10890
2027	$10890 \times 34\% = 3703$	17813	7187
2028	$7187 \times 34\% = 2445$	20258	4742
2029	$4742 \times 34\% = 1812$	22070	2930
2030	$3130 \times 34\% = 1430$	23500	1500

Джерело: власні дослідження.

ДОДАТОК В7

Нарахування амортизації методом прискороеного зменшення залишкової вартості, тис. грн.

Рік	Амортизаційні відрахування за рік	Накопичена амортизація (знос) на кінець року	Залишкова вартість на кінець року
2023	-	-	25000
2024	$25000 \times 47\% = 11750$	11750	13250
2025	$13250 \times 47\% = 6227$	17977	7023
2026	$7023 \times 47\% = 3301$	21278	3722
2027	$3722 \times 47\% = 1749$	23027	1973

2028	$1973 \times 47\% = 1968$	24995	5,0
------	---------------------------	-------	-----

Джерело: власні дослідження.

ДОДАТОК В8

Нарахування амортизації кумулятивним методом (тис. грн.)

Рік	Амортизаційні відрахування за рік	Накопичена амортизація (знос) на кінець періоду	Залишкова вартість на кінець періоду
2023	-	-	25000
2024	$5/15 \times 24995 = 8332$	8332	16668
2025	$4/15 \times 24995 = 6665$	14997	10003
2026	$3/15 \times 24995 = 4999$	19996	5004
2027	$2/15 \times 24995 = 3333$	23329	1671
2028	$1/15 \times 24995 = 1666$	24995	5,0

Джерело: власні дослідження.